

TFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri'nde Yapılan Değişiklikler 31 Aralık 2021 tarih ve 31706 sayılı (5. Mükerrer) Resmî Gazetede Yayımlanmıştır.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından yayımlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında (UFRS) yapılan ve 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olan değişikliklerin TFRS'ye yansıtılması ve bu kapsamda UFRS'ye tam uyumun sağlanması amacıyla,

- *TFRS 17'ye İlişkin Değişiklikler ve*
- *TFRS 17 ile TFRS 9'un İlk Uygulaması—Karşılaştırmalı Bilgiler'e*

ilişkin Kurul Kararları 31 Aralık 2021 tarih ve 31706 sayılı (5. Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

TFRS 17'ye İlişkin Değişiklikler

IASB tarafından Uluslararası Finansal Raporlama Standardı (UFRS) 17'de, söz konusu Standardın uygulanmasında ve şirketlerin finansal performanslarının açıklanmasında yardımcı olunması amacıyla Haziran 2020'de değişikliğe gidilmiştir. UFRS 17'de düzenlenen temel ilkeler korunmakla birlikte yapılan değişikliklerle şirketlerden gelen geri bildirimler neticesinde aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir:

- Bazı hükümleri basitleştirerek **uygulama maliyetlerini** azaltmak,
- Finansal performansın **açıklanmasını** kolaylaştırmak,
- Standardın yürürlük tarihini 2023 yılına erteleyerek ve ilâve muafiyetler tanıyarak işletmelerin Standarda **geçişini** kolaylaştırmak.

Yukarıda yer verilen hedeflerin karşılanması amacıyla UFRS 17'de yapılan değişiklikler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

1) Uygulama Maliyetlerini Azaltmak İçin Yapılan Değişiklikler

UFRS 17'nin Uygulandığı Sözleşmeler	Finansal Durum Tablosu Sunumu	Önceki Ara Dönem Raporlama Etkisi									
UFRS 17 bazı özel istisnalarla tüm sigorta sözleşmelerine uygulanmaktadır. Değişiklik söz konusu istisnaları aşağıdaki şekilde genişletmiştir: Bazı kredi kartı sözleşmelerinin (ve benzer sözleşmelerin) UFRS 17 kapsamından çıkarılmasıBazı borçlara UFRS 17 ya da UFRS 9'un uygulanmasına izin verilmesi	UFRS 17 şirketlerin sigorta sözleşmelerini alt-portföy düzeyinde toplulaştırmasını gerektirmekte ve bu düzey "grup" olarak adlandırılmaktadır. UFRS 17'de varlık niteliğindeki düzenlenen sigorta sözleşmeleri grubu, yükümlülük niteliğindeki düzenlenen sigorta sözleşmelerinden ayrı olarak sunulur. Değişiklik ise sigorta sözleşmesi varlık ile yükümlülüklerinin gruplar yerine portföyler şeklinde sunulmasını gerektirmektedir. <table border="1"><thead><tr><th colspan="3">Yükümlülük Olarak Sunulan Portföy 1</th></tr><tr><th>Grup 1 (yükümlülük)</th><th>Grup 2 (yükümlülük)</th><th>Grup 3 (varlık)</th></tr></thead><tbody><tr><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>	Yükümlülük Olarak Sunulan Portföy 1			Grup 1 (yükümlülük)	Grup 2 (yükümlülük)	Grup 3 (varlık)				TFRS 17 uyarınca önceki ara dönem finansal tablolarında yapılan muhasebe tahminleri, sonraki ara dönem finansal tablolarında veya yıllık raporlama döneminde TFRS 17 uygulanırken değiştirilemez. Bu değişiklikle: Önceki ara dönem raporlamasında yapılan muhasebe tahminlerinin, sonraki ara veya yıllık raporlama döneminde değiştirilmesi konusunda tercih hakkı sağlanmış veBu hakkı kullanmayan işletmelere geçişte kolaylık sağlanmıştır.
Yükümlülük Olarak Sunulan Portföy 1											
Grup 1 (yükümlülük)	Grup 2 (yükümlülük)	Grup 3 (varlık)									

2) Sonuçların Açıklanmasını Kolaylaştırmak Amacıyla Yapılan Değişiklikler

Edinim Maliyetleri	Elde Tutulan Reasürans Sözleşmeleri
UFRS 17’de sigorta sözleşmelerine atfedilebilen edinim maliyetlerinin doğrudan sözleşme grubuna dağıtılması gerekmektedir. Ancak bu maliyetlerin bir kısmı sözleşme yenileme maliyetleriyle ilgili olup aslında gelecek dönemlerde kayda alınmaları beklenmektedir. Değişiklik edinim maliyetleriyle ilgili olarak şirketlerin aşağıdakileri yapmalarını öngörmektedir: • Edinim maliyetlerinin ilgili kısmının yenilenmesi beklenen sözleşmelere dağıtılması• Sözleşmelerin yenilenmesi finansal tablolara yansıtılmaya kadar bu maliyetlerin varlık olarak kayda alınması,• Her raporlama dönemi sonunda bu varlıkların geri kazanılabilirliğinin ve değer düşüklüğünü işaret eden durumların mevcut olup olmadığının değerlendirilmesi,• Söz konusu varlıklar hakkındaki bilgilerin açıklanması	Reasürans sözleşmesi, bir şirketin (reasürör), diğer bir şirket tarafından düzenlenen bir veya daha fazla sigorta sözleşmesinden (dayanak sözleşme(ler)) kaynaklanan hasarlar için bu işletmeyi tazmin etmek üzere düzenlediği sigorta sözleşmesidir. UFRS 17’de elde tutulan reasürans sözleşmelerinin dayanak sözleşmelerden ayrı olarak muhasebeleştirilmesi öngörüldüğünden UFRS 17’de yapılan değişikliklerin dayanak sözleşmelere bir etkisi bulunmamaktadır. İlk defa finansal tablolara alınması sırasında zarar etmesi beklenen sigorta sözleşmelerine yönelik olarak UFRS’17’de zararın derhal kâr veya zarara yansıtılması öngörülmektedir. UFRS 17’de ayrıca söz konusu zararların elde tutulan reasürans sözleşmeleri yoluyla geri kazanılan kısımlarının şirket reasürans teminatı aldıkça kâr veya zarara yansıtılması gerekmektedir. Değişiklik, sigorta sözleşmelerinin ilk defa finansal tablolara alınması sırasında zarar kayda alan şirketlerin aynı zamanda elde tutulan reasürans sözleşmelerinden -zarar eden sözleşmenin kayda alınması sırasında ya da öncesinde yapılan- kaynaklanan geri kazanımları da finansal tablolara yansıtmasını gerektirmektedir. Bununla birlikte, şirketin reasürans sözleşmesini yaptığı tarihi bilmemesi durumunda geçişte bazı kolaylıklar da sağlanmıştır.

2) Sonuçların Açıklanmasını Kolaylaştırmak Amacıyla Yapılan Değişiklikler

Kârın Finansal Tablolara Alınması	Riskin Azaltılması Seçeneğinin Kullanılması
UFRS 17’de kârın -sözleşmeye dayalı hizmet marjının- sigorta sözleşme grubunun ömrü boyunca nasıl finansal tablolara yansıtılacağı açıklanmaktadır. Standarttaki genel model, doğrudan katılım özelliği bulunmayan sözleşmelere uygulanmakta ve şirketin sigorta teminatı sağladıkça, kârı finansal tablolara yansıtmasını gerektirmektedir. Değişiklik, doğrudan katılım özelliği bulunmayan sigorta sözleşmesi düzenleyen şirketin, sigorta teminatı sağladıkça ya da yatırım faaliyetleriyle ilgili herhangi bir hizmet verdikçe kârı finansal tablolara almasını gerektirmektedir.	UFRS 17’de, doğrudan katılım özelliği bulunan sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan finansal riskin azaltılması için türev araçları kullanan bir şirketin, riskin azaltılması seçeneğini kullanmasına izin verilmektedir. Değişiklikle, riskin azaltılması seçeneği kullanılırken aşağıdaki araçların kullanılması yoluyla riskin azaltılması seçeneğinin uygulanmasına izin verilmektedir: • Elde tutulan reasürans sözleşmeleri ya da;• Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan ve türev olmayan finansal araçlar.

3) Geçiş Kolaylaştırmak Amacıyla Yapılan Değişiklikler

UFRS 17’nin Yürürlük Tarihi	UFRS 9’dan Geçici Muafiyet	Geçiş Yaklaşımları
UFRS 17’nin 1 Ocak 2021 tarihinde ya da sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemlerinde uygulanmak üzere yürürlüğe girmesi öngörülmüştü. Ancak değişiklikle, UFRS 17’nin yürürlük tarihi 1 Ocak 2023 tarihi veya sonrasındaki raporlama dönemlerine taşınmıştır.	UFRS 9, 1 Ocak 2018 tarihi ya da sonrasında başlayan raporlama dönemleri itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Ancak UFRS 4’te bazı sigorta eden taraflara UFRS 9’u daha geç uygulamalarına izin verilmektedir. Bu muafiyetten faydalanan tarafların da UMS 39’u uygulamaya devam ederek finansal tablolarında bu hususu açıklamaları zorunlu kılınmıştır. Değişiklikle UFRS 9’un uygulanması konusundaki istisna iki yıl daha uzatılmış olup 1 Ocak 2023 tarihi ya da sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde sona erecektir.	UFRS 17’yi ilk kez uygulayan bir şirketin, sigorta sözleşmelerini -mümkün olmayan durumlar dışında- baştan beri UFRS 17 uygulanıyormuş gibi muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Bunu yapmak mümkün değil ise, sözleşmeye dayalı hizmet marjının ölçülmesinde alternatif yaklaşımların kullanılmasına izin verilmektedir. Bu yaklaşımlar: geriye dönük değiştirilmiş yaklaşım ya da gerçeğe uygun değer yaklaşımı. Değişiklikle UFRS 17’de aşağıdakilerle ilgili olmak üzere geçişte ilâve kolaylıklar tanınmıştır: – Geçişten önce edinilen sözleşmeler– Geçişte riskin azaltılması seçeneği ve– İsteğe bağlı katılım (İBK) özelliği bulunan yatırım sözleşmesi

3) Geçişi Kolaylaştırmak Amacıyla Yapılan Değişiklikler

Geçişten Önce Edinilen Sözleşmeler	Geçişte Riskin Azaltılması Seçeneği	İBK Özelliği Bulunan Yatırım Sözleşmeleri
Bazı durumlarda, UFRS 17'yi uygulayan bir şirket katlanmış olduğu hasarların tazminine yönelik bir yükümlülüğü edinmiş olduğu sözleşmeler için “kalan teminat yükümlüğü” olarak, düzenlediği sözleşmeler için ise “gerçekleşen hasarlara ilişkin yükümlülük” olarak ele almaktadır. Değişiklikle şirketlere, katlanmış oldukları hasarların tazminine yönelik bir yükümlülüğü bazı durumlarda UFRS 17'ye geçişten önce edinilen sözleşmeler için “kalan teminat yükümlüğü” yerine “gerçekleşen hasarlara ilişkin yükümlülük” olarak muhasebeleştirmelerine izin verilmektedir.	UFRS 17'de riskin azaltılması seçeneğinin geriye dönük uygulanması yasaklanmıştır. Bu hususla ilgili olarak iki adet değişiklik yapılmıştır. Birinci değişiklikte, riskin azaltılması opsiyonunun karşılaştırmalı olarak sunulan bir önceki dönemin başlangıcından itibaren ileriye yönelik uygulanmasına izi verilmektedir. İkinci değişiklikte, geriye dönük olarak muhasebeleştirilecek bir sigorta sözleşmesi grubunun geçişte gerçeğe uygun değer yaklaşımı kullanılarak ölçülmesine izin verilmektedir.	UFRS 17 uygulanırken öncelikle UFRS 17'nin uygulanacağı sözleşmelerin belirlenmesi gerekmektedir. Değişiklikle şirketlere, bir yatırım sözleşmesinin isteğe bağlı katılım özelliğine sahip olup olmadığının belirlenmesinde sözleşmenin başlangıcındaki ya da kayda alma tarihindeki bilgiler yerine, bazı durumlarda geçiş tarihinde mevcut olan bilgilerin kullanılmasına izin verilmiştir.

TFRS 17 ile UFRS 9'un İlk Uygulaması—Karşılaştırmalı Bilgiler

UFRS 17 ve UFRS 9 *Finansal Araçlar*'ın (UFRS 9) geçiş hükümleri birbirinden farklılık arz etmektedir. Bu farklılaşma da bazı sigorta şirketlerinin UFRS 17 ve UFRS 9'un ilk uygulamasında finansal tablolarında sundukları karşılaştırmalı bilgiler bakımından finansal varlıklar ile sigorta sözleşme yükümlülükleri arasında muhasebeleştirme uyumsuzluklarının meydana gelmesine neden olmaktadır.

Bu sebeple IASB, söz konusu uyumsuzlukları azaltarak uygulamada meydana gelebilecek aksaklıkları asgari bir düzeye indirgeyebilmek amacıyla Aralık 2021'de *UFRS 17 ile UFRS 9'un İlk Uygulaması—Karşılaştırmalı Bilgiler* yayımlamıştır.

IASB tarafından yapılan değişiklikler “sınıflandırmanın örtüştürülmesi” (classification overlay) olarak adlandırılmakta olup işletmelere uygulama konusunda tercih hakkı tanınmıştır. Bu doğrultuda, aşağıda yer verilen işletmeler “sınıflandırmanın örtüştürülmesi” opsiyonunu kullanabilecektir:

- UFRS 17 ile UFRS 9'u aynı dönemde ilk defa uygulayan ve UFRS 9'u uygulayarak karşılaştırmalı bilgileri yeniden düzenlemeyi tercih eden işletmeler. Bu işletmeler, sınıflandırmanın örtüştürülmesi opsiyonunu karşılaştırmalı dönemde finansal tablo dışı bırakılan finansal varlıklara uygulayabilirler (bir başka ifadeyle, UFRS 9'un uygulanmadığı finansal varlıklara).
- UFRS 17 ile UFRS 9'u aynı dönemde ilk defa uygulayan ve UFRS 9'u uygulayarak karşılaştırmalı bilgileri yeniden düzenlemeyen işletmeler. Bu işletmeler, sınıflandırmanın örtüştürülmesi opsiyonunu karşılaştırmalı dönemdeki herhangi bir finansal varlığa uygulayabileceklerdir.
- UFRS 9'u UFRS 17'den daha önce uygulayan işletmeler. Bu işletmeler, sınıflandırmanın örtüştürülmesi opsiyonunu sadece UFRS 17'nin C29 paragrafı bakımından ve karşılaştırmalı dönemde finansal tablo dışı bırakılan finansal varlıklar için uygulayabileceklerdir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Yapılan değişikliklere ulaşmak için [tıklayınız](#).